

GAZETA OLSZTYŃSKA

Przedpłata:

„Gazeta Olsztyńska” z dod. „Przyjaciel Dzieci” wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt i kosztuje mies. na pocztach 250 mk., z odnosz. do domu 259 mk., do Polski mies. 700 mk. lub 1400 mkp. które należy wpłacić na nasze konto w Banku Dyskontowym w Bydgoszczy.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary!

Niech będzie chwalebny
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia

przyjmuje się za opłatą 15 marek za miejsce rządka sześciomiesięcznego. Wiersz reklamowy 50,— mk. Przy dochodzeniu sądowym należytości wszelkie rabaty upadają. Redakcja i Administracja: Olsztyn, Mühlenstr. 2. Tel. 531. Rękopisy zwraca się tylko na wyraźne żądanie.

Rok XXXVII.

Olsztyn, na wtorek 30. stycznia 1923 r.

Nr. 23!

Niemcy muszą zapłacić pół miljarda w złocie.

Paryż. Posiedzenie komisji reparacyjnej, która obradowała nad prośbą Niemiec o moratorium zakończyło się odrzuceniem prośby niemieckiej głosami francuskimi wioskami i belgijskimi przy powstrzyma-

niu się od głosowania przedstawicieli angielskich. Niemcy będą wobec tego zniewolone zapłacić najpóźniej do 31 stycznia przypadającą ratę w sumie pół miljarda marek w złocie.

Otoczenie zagłębia Ruhry granicą celną.

Berlin. (AW.) «Daily Mail» donosi, że na wczorajszej konferencji w Düsseldorfie, w której wzięli udział generalowie Weygand i Degoutt, minister Troquer i komisarz Tirard uchwalono: 1. otoczyć zagłębie granicą celną, 2. wydalić wszystkich opornych urzędników niemieckich, 3. wprowadzić osobną walutę, opartą na frankach, 4. wszystkie transporty węgla do Niemiec wstrzymać, 5. przypuszczać do Niemiec

tylko nadwyżkę węgla, 6. w razie niepowodzenia po zaspokojeniu pretensji reparacyjnych, 7. przywrócić terytorium okupowanego. Nadwyżka węgla nie będzie podatkowana. Nowe banknoty mają już być wydrukowane. Plan ten po zaakceptowaniu go w Paryżu, w której przejdzie gen. Weygand jako wysoki komisarz, zostanie poddana do boku rada przyboczna.

Olbrzymi deficyt budżetu niemieckiego.

Berlin. (B. Wolffa.) Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu minister skarbu Rzeszy Hermes wygłosił mowę w sprawie budżetu na r. b. Zwyczajny budżet

ogólnej administracji na rok 1923 wynosi 1400—1600 miliardów marek, co stanowi deficyt w zarządzeniu

Tajne rozkazy polskie w fałszywych niemieckich.

Królewiec. Pracujące wielkim nakładem sił i pieniędzy niemieckie biura szpiegowskie poszły na lep fantastycznych urojeń jednego z wywiadowców swych i podają sensacyjne wiadomości o rzekomym tajnym rozkazie polskiego ministra wojny. Tajny rozkaz ten brzmieć miał jak następuje:

Wszystkie roczniki armji polskiej i dawniejszej niemieckiej są niniejszem zawezwane, aby za pośrednictwem swych władz służbowych stawily się natychmiast do dyspozycji rządu francuskiego. W rachubę wchodzi żołnierze polscy zawodu pocztowego, kolejowego, bankowego, kopalnianego i hutniczego, którzy otrzymają odpowiednie wynagrodzenie. Dla żołnierzów pocztowych i kolejowych rzędników zostało zagwarantowanych stosownie do rangi 800 000 do 920 000 marek niemieckich oraz z utrzymanie miesięcznie, dla urzędników górniczych i hutniczych trzykrot-

na taryfa płacowa, a dla urzędników biurowych 1000 marek niemieckich wraz z kosztami podróży. Wszelkie polskie należy natychmiast opuścić. Plan ten po zaakceptowaniu go w Paryżu, w której przejdzie gen. Weygand jako wysoki komisarz, zostanie poddana do boku rada przyboczna.

Tajne rozporządzenie, które zapewne sprytny szpieg jakiś kazał sobie dobrze zapłacić, podpisane jest przez pana Hermesa.

I w bzdury takie zdaje się wprost wierzyć prasa niemiecka, gdyż drukuje je w najczelniejszym miejscu i tłustym drukiem.

Stan wyjątkowy w Bawarii.

Monchjum. Rząd bawarski wydał rozporządzenie, mocą którego, zaprowadzony zostaje w Bawarii po prawym brzegu Renu stan wyjątkowy. Zarządzenie to wydane zostało za porozumieniem się bawarskiego min. spraw wewn. Schweyera z Rządem Rzeszy, celem zapobieżenia ewentualnym wykroczeniom, jakiego mogły mieć miejsce z powodu kongresu naro-

dowych socjalistów, który ma się rozpocząć jutro w Monachjum. Obawia się też rząd z tego powodu ekscesów ulicznych, skierowanych przeciwko francuzom i dlatego zarządził wszelkie możliwe środki ostrożności. Zwiększone patrole policyjne przeciągają ulicami miasta.

Sankcje a Polska.

Stoimy wobec wypadków wielkiej doniosłości. Francja i Belgja groźby swoje zamieniły w czyn i obsadzają dalsze terytoria niemieckie. Nie chcemy tu rozpatrywać ani skuteczności, ani ogólnego znaczenia tego kroku, mimochodem tylko zauważamy, że zdaniem naszym nie będzie mieć oczekiwanych skutków. Jak nam wiadomo, w kołach rządzących dzisiaj faktycznie Niemcami, przyjmuje się to w gruncie rzeczy bez wzruszenia. Wielki przemysł spodziewa się może raczej korzystniejszych warunków zbytu obecnie. Junkrom zaś zajęcie obszarów, gdzie i tak nie mają wpływu, jest bezpośrednio obojętne: pośrednio spodziewają się, że wzmożona przez to propaganda nacjonalistyczna stanie wodą na młyn ich dążeń politycznych. Zupełnie co innego byłoby, gdyby okupacja dotknęła obszarów rolniczych na wschodzie. To zagroziłoby im w stanie posiadania, a w aprowizacji społeczeństwo niemieckie. I to dopiero stanowiłoby skuteczne sankcje

Równocześnie z awansem francuskim, podług

zdań Niemców, także Polska ma zająć terytorja od wschodu. Opowiada się o zamknięciu »kurytarza«, o zajęciu Gdańska i Górnego Śląska. Już oddawna źródła niemieckie rozpuszczaly plotki o rzekomym układzie francusko-polskim, przy którym udział Polski w sankcjach.

Niewątpliwie Niemcom przyświecała tu ich własna psychologia: Sposobność wydaje się nadzwyczajna. Niemcy ruszyć się nie mogą. Francja zajmuje terytorja od zachodu. Polska ma sposobność odzyskać obszary, których potrzebuje koniecznie i do których ma moralne prawo: Górnego Śląska i Gdańska. Pray tej okazji dalały się uregulować wogóle niefortunną bardzo granicę polsko-niemiecką, załatwić kwestję Prus Wschodnich. Jest teraz jedyny wyjątkowy moment, gdzieby Polska bez wielkiego wysiłku mogła wszystko to zrobić i przez to zadowolniejszy swe aspiracje, zarazem przygotować się najlepiej do nieuniknionej w przyszłości wojny odwetowej ze strony Niemiec. Tak sądzą Niemcy.

Przecież korzystając z dobrej okazji, Litwini już zajmują Kłajpedę. Litwini, wczorajsi najserdenczejści przyjaciele Niemiec.

Czyśmy niestudnie naszkicowali psychologię nie-

miecką? Skoro po sejmie czteroletnim, Rosja zwyciężywszy Polskę, zajęła część jej obszarów, Prusy pomimo, że miały traktat z Polską i zobowiązane były pośpieszyć na pomoc, skorzystały z sposobności, aby zagarnąć wielkie terytorja polskie, rdzennie polskie, nadto pod żadnym względem niepotrzebne, a nawet po prawdzie kłopotliwe. A dalej jeszcze, na początku wojny wszechświatowej z całą brutalnością kanclerz niemiecki oświadczył, że umowy przez Niemcy zaprzysiężone, są niczem więcej, jak szmatem papieru.

Jesteśmy przekonani, że gdyby Polska znalazła się w takim położeniu jak dzisiaj Niemcy, a ani chwili nie namyślaliby się, żeby ponownie zagrabic ziemie polskie.

Polska jednak nie myśli tego uczynić.

Rząd polski obwieścił, że Polska nie zamierza rozszerzać swoich granic i że zamiasz zajmować terytorja i rozpoczynać kroki wojenne, chce stać na straży pokoju we wschodniej Europie. Odpowiada to zawartym przez Polskę traktatom międzynarodowym. Nawet nie zamierza zamknąć komunikacji przez Pomorze.

Powyższe oświadczenie rządu polskiego podkreślamy z całym naciskiem. Polska dowodzi przez ten czyn swój, że nie zamierza wdawać się w żadne awantury, lecz prowadzić konsekwentnie politykę pokojową. Oświadczenia te świadczą dalej o tem, że Polska nie pozawlewała żadnych tajnych traktatów zaczepnych. Rozumne postąpienie zagranicznego ministra jest manifestacją pokojową i niewątpliwie wywrze bardzo dodatnie wrażenie na całym świecie. W szczególności zaś Polacy mieszkający w Niemczech cieszą się, że na granicach polsko-niemieckich nie nastąpił zakłócenie pokoju.

»Dziennik Berliński.«

Przegląd polityczny.

Polska.

Premjer Sikorski o reformie administracji.

Warszawa. (AW.) »Kurjer Warszawski« zamieszcza wywiad z premierem generałem Sikorskim. Na zapytanie, na jakich zasadach premier zamierza oprzeć reformę administracji, generał Sikorski odpowiedział: Należy nam pójść drogą wprowadzenia odpowiednich ludzi na odpowiednie stanowiska. Administracja nie powinna stosować się do pewnego rządu, który z natury rzeczy często zmienia fizjognomję, polityczną. Przy reformie systemu administracji wojewódzkiej stanowisko wojewody jako czynnika politycznego będzie wzmocnione, z drugiej strony jednak ograniczone, gdyż poszczególni wojewodowie nie mogą prowadzić własnej polityki na własną rękę, jak to się działo na kresach. Co do skarbowości zapowiedział premier Sikorski, że minister skarbu prof. Grabski opracuje w ciągu miesiąca obszerną ustawę ramową w sprawie naprawy skarbu. Generał Sikorski wyraził życzenie, aby prasa wpływała na opinię publiczną i starała się tłumaczyć, że nerwowość i pospiech nie pomogą. Powołana przez rząd komisja oszczędnościowa bada obecnie szczegółowe projekty reorganizacji przedstawione przez poszczególne ministerja, na których będzie można oprzeć możliwą i nieszkodliwą redukcję urzędów i personelu.

W kwestji mniejszości narodowych naznaczył premier generał Sikorski, że Polska nie może i nie chce stosować polityki upośledzenia wobec narodowości, które z narodem polskim rosły się w ciągu wieków doł i niedoła. Pragniemy najbardziej harmonijnego ułożenia się stosunków na podstawie Konstytucji. Z drugiej strony nie dopuścimy absolutnie do rozwijania dążeń odśrodkowych i tworzenia państwa w państwie. To samo dotyczy żydów. Chcemy, aby żydzi cieszyli się w zupełności równymi prawami, muszą oni jednak ponosić te same obowiązki. Sprawy stawiam zupełnie jasno: żydzi otrzymują prawo jako obywatele państwa polskiego, nic zaś co poza te ramy wychodzi.

W niedzielę o godzinie 2-giej zrana zmarła opatrzona Sakramentami św. nasza najukochańsza córka i siostra

śp.

Agnieszka Popien

w 25 roku życia.

Donoszą o tem w smutku pograżeni
Rodzice i brat.

Stańslewo, 28. 1. 23.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek przed poł. o godz. 10-tej w Stańslewie.

W niedzielę zrana o godzinie 2-giej zasnęła w Bogu członkini Towarzystwa naszego

śp.

Agnieszka Popien.

Zmarła uczęszczała chętnie na lekcje i była dobrą koleżanką.

Wieczny odpoczynek racz Jej dać Panie!

Stańslewo, 28. 1. 23.

Towarzystwo śpiewu Św. Cecylji w Stańslewie.

Wszystkich członków uprasza się o wzięcie udziału w pogrzebie.

Tanie źródło zakupu

* **Wielki wybór!** *
* **Dobre jakości!** *

* **Znane tanie ceny!** *

* **na materje męskie, kostjomy i płaszcze.** *

* **Skład bławafów Oskar Weber Rynek remontowy 16** *

Poszukuję posady **jako szwajcar**
włódark lub maszynista do parówki na polskim majątku.
Kowalski, Unter-Kapkeim
p. Münsterberg Ostpr.

Poszukuję od zaraz lub później **30 dziewcząt, 15 chłopców i 5 chłopaków**
na dobry deputat. Piaca podług taryfy, duże akordu, okolica Berlina.
Przybulewski, Verschnitter,
Ami Dahlwitz p. Hoppegarten bei Berlin.

Wiazarki

(pamiątki Chrztu św.) polskie i niemieckie w cenie od 20 do 80 mk. poleca

Księgarnia Gazety Olsztyńskiej.

ZŁOTO
pierścienie
zegarki
łańcuszki

SREBRO
ułamki
i
stare monety

PLATYNE
kontakty
i sztuczne stare zęby

kupuje po najwyższych cenach przy obliczeniu kursu i rzetelnej obsłudze

Tilsiter Metall-Schmelz- und Walzwerke

Legier-Anstalt, G. m. b. H.

Skład główny w Tylży, filje w Królewcu, Wystruci, Itawie i Ejdkunach

Telefon 288.

Olsztyn, Rynek 18¹ Tr.

Telefon 288.

Najkorzystniejsza odstawa dla handlerzy.

Sprzedaż złota na sztuczne zęby we wszystkich złożeniach.

Księgarnia „Gazety Olsztyńskiej“

Rybny

Telefon Nr. 531

książek do nabożeństwa, książek i dewocjonalji następujące rzeczy:

Wszystkie listowe

luźno i w paczkach

patramenty * ołówki * tablice

* suszki * linijki * laki

* bibuły * pióra * plu-

* (e) * serwetki papierowe *

* perowe * papier krepowy *

* tów * liście do kwiatów * drut

* wiazarki do chrztu polskie i

* ołówki * karty do grania * po-

* a na imieniny, urodziny, zaręczyny, ślub

Wszystkie podarki ślubne polecamy:

Obrazy świętych w ładnych ramkach

po znacznie niższych cenach. * *

Post-Bestellschein.

Für den Monat Februar 1923 bestellt Herr/Frau

Exem- plare	Benennung der Zeitung	Bezugs- zeit	Betrag	
			Mark	Pf.
1	Gazeta Olsztyńska, Allenstein	Februar Bestell- geld	250 9	— —

Quittung.

Obige _____ Mark sind heute richtig bezahlt.

1923.

Post-Annahme.